

УДК 616.39+618.6]-06:616.89

*Urszula Dudziak, Wiktor Kopacz***ПОГЛЯДИ НА ПРОКРЕАЦІЮ ВАГІТНИХ ТА ЖІНОК-ПОРОДІЛЬ**

Католицький Університет у Любліні, Польща

Предметні гасла: прокреація, регуляція зачаття, натуральне планування сім'ї, антиконцепція, аборт.

В даній статті представлено висловлення акушерок на тему дітородності сім'ї і метод її планування. Враховано здоров'я, психологічні і моральні аспекти. Вказано потрібність підтримки позицій відповідального народжування службою здоров'я.

Необхідність досліджування постав в зв'язку з прокреацією підкреслюють демографи [4, 7], етики [1], психологи [2], лікарі [5], політики [6].

Від якості прийнятих постав залежить існування і моральне майбутнє суспільства. Метою проведених досліджень було визначення відношення щодо прокреації в аспекті здоров'я, а також в аспекті суспільному і моральному. Результати проведених досліджень можуть мати значення суспільне, виховне і для здоров'я і служать допомогою в формуванні і підтриманні батьківських постав, а також клопотанню про добро дитини.

Матеріали і методи

Місцем досліджень був Акушерний Відділ в Обласній Спеціалізованій Лікарні в Любліні. Дослідним знаряддям була анкета в опрацюванні У. Дудзяк. [3], за допомогою якої зібрано висловлення так званого статистичного мінімуму, тобто 30 жінок-породіль. Дослідження проведено в травні 1998 року. Пацієнтки були запевнені про повну анонімність, а також про виключно науковий характер досліджень. Відповідали добровільно.

Вік досліджуваних становив 20–39 років (середньо 27,6 років). В більшості це були жінки з середньою освітою (60,7%), за походженням з інтелігенції (46,7%), які проживають в Любліні (46,7%). В генераційних сім'ях респонденток число дітей найчастіше складає двоє (36,7%), троє (26,7%), четверо (16,7%), п'ятеро (10%) і одна дитина (також у 10% жінок беручих участь у анкеті).

Результати та їх обговорення

Прокреаційні ставлення пов'язуються з потребою забезпечення для сім'ї відповідних матеріальних і житлових умов. Близько половина досліджуваних жінок (46,7%) на даний момент проживає у власній квартирі, по 20% у батьків чоловіка або у своїх батьків, а 13,3% — на знятій квартирі. У 66,7% фінанси постійні, а у 33,3% — змінні.

Серед респонденток 36,7% народило свою першу дитину, 26,7% — другу, 36,7% — третю. Зачаття дитини планувало разом з чоловіком 53,3% жінок. Жінки були б найбільш задоволені, коли б кількість дітей в їх подружжі виносила двоє або троє (по 40% в кожній групі), мати одну дитину хотіло б 20% анкетованих. Чоловіки хотіли б, щоб в їх сім'ї було двоє (46,7%) або троє (40%) дітей, а 13,3% жінок не знало скільки дітей в сім'ї хочуть мати їх чоловіки.

Рішуча більшість респонденток вказує бажання мати дітей. Погляди в зв'язку з бажан-

ням мати дітей а також з їх обґрунтуванням представляє Таблиця 1.

Ставлення до методів регуляції зачаття і народжування являються елементом прийнятого світогляду. Зрації того жінки, які висловлювалися, визначали свій стосунок до віри і релігійних практик, що зображує рис. 1 і рис. 2. Терміном «пошукуючий» назвали жінки становище, в якому ще немає власної думки в справі віри (чи прийняти її чи відкинути) але не є це справа байдужа, тому що виступає прагнення, щоб виробити собі цю думку. Дані, представлені на кольорових діаграмах, підтверджують і показують розбіжності, які трапляються між віросповіданням а реалізацією релігійних практик.

Визначаючи своє ставлення до зв'язку із застосуванням антиконцепційних засобів, 30% жінок досліджуваної групи стверджує свій протест, а 50% схвалює. Ставлення 20% жінок можна зарахувати як амбівалентну. Вони твердять, наприклад що «потрібно стосувати антикон-

цепційні засоби, тому що вони є ефективні і одночасно не потрібно їх стосувати, бо вони є шкідливі», або «потрібно застосувати антиконцепційні засоби, бо забезпечують свободу статевого акту, але не повинно застосовувати антиконцепційних засобів, тому що це заборонено Церквою», або «є ефективними, але відбирають

природність статевого акту». Серед респонденток, які вважають, що не потрібно застосовувати антиконцепційних засобів в обґрунтуванні перевагає аргумент, що вони є шкідливі, другим з уваги на частоту обґрунтуванням є те, що відбирають вони природність статевого акту, третім є погляди релігійні.

Таблиця 1

Прагнення мати дитину в деклараціях жінок-породіль

Ставлення до прокреації	Процент групи
Хочу мати дітей	93,3
- діти надають сенс життю	26,7
- будують сімю	23,3
- люблю дітей	16,7
- так вирішила	10
- діти – це Божий дар	3,3
- інші обґрунтування	13,3
Не хочу мати дітей	6,7
- невідповідний вік	3,3
- погане матеріальне становище	3,3

Жінки, які вважають, що потрібно застосовувати антиконцепційні засоби, обґрунтовують свої погляди перед усім тим, що запевнюють вони свободу статевого акту, є ефективними і є в легальній продажі.

В питанні про ознаково-термічний метод, 63,3% жінок декларувало про ознайомлення разом з веденням власних графіків й умінням їх інтерпретувати. Дуже мале ознайомлення з цим методом подавало 33,3% анкетованих, натомість одна особа взагалі не знала цього методу.

Свій протест в зв'язку з абортм виразило 70% респонденток.

В обґрунтуванні найчастіше подавали, що: «аборт це вбивство, це брутальне переривання життя» – 26,6%, «це є незгідне з вірою, спротивляється цьому сумління» – 20%. Появлялися також відповіді: «запліднена яйцеклітина це повноцінна людина», «це не є спосіб на те, щоб не мати дітей», «аборт являє собою фізичну і психічну загрозу», «це незгідне з природою», «кожна дитина є даром».

Решта 30% анкетованих схвалює аборт: «в випадку небезпеки життя матері і дитини», «кож-

на жінка має право до рішення», «якщо дитина має бути небажаною», «якщо не має засобів на утримання», «якщо мати є алкоголіком», «коли відомо, що дитина буде недорозвинута» або «вагітність є наслідком зґвалтування».

Респондентки запитані про своє ставлення до закону з 1956 року, який допускає аборт з юридичних, медичних і суспільних причин відповіли, що:

- потрібно його ліквідувати – 30%
- потрібно його обмежити – 23,3%
- може бути може не бути – 13,3 %
- лишити його без змін – 30%
- потрібно його розширити – 3,3%

Жінки які є за обмеженням вище вказаного закону, вважали, що потрібно його обмежити: «до особливих ситуацій», «згідно з своїм сумлінням», «в необхідних ситуаціях до випадків небезпеки життя матері», «до юридичних поглядів».

Серед 30 анкетованих жінок 5 з них (16,7%) зробило аборт. Дві з них вирішили самі, одна під впливом чоловіка, дві останні під впливом лікаря.

Більшість (90%) респонденток вважає, що зачаття дитини повинно бути планованим і очі-

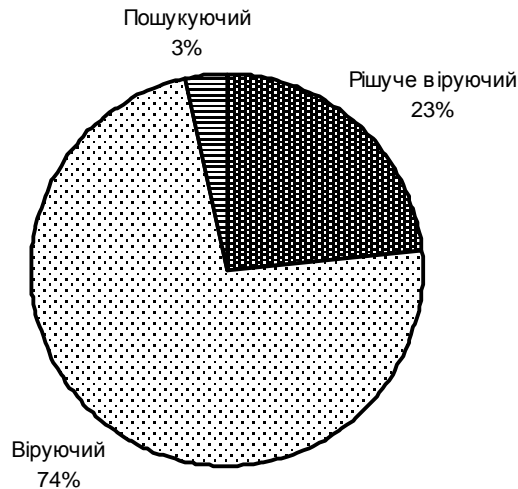

Рис. 1. Відношення до віри.

Перед зачаттям 76,7% анкетованих жінок прагнуло бути матір'ю, з цього 40% дуже цього прагнуло. Для 10% було це байдуже, а 13,3% жінок не відчувало прагнення бути матір'ю. В

куванім, натомість 10% є думки, що це має бути неочікуваною несподіванкою.

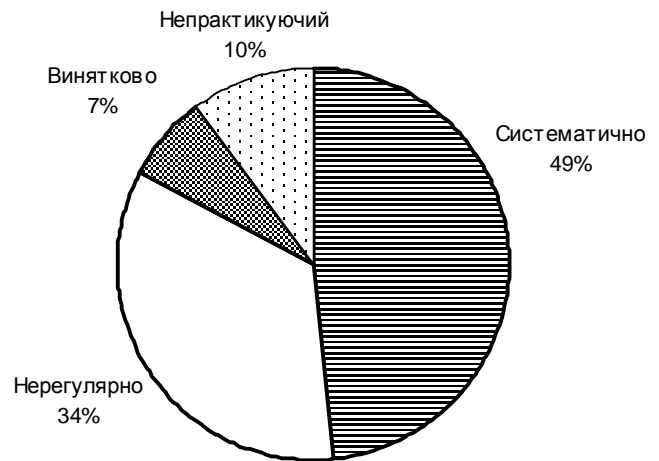

Рис. 2. Реалізування релігійних практик.

загальному, серед респонденток 20 з них (66,7%) має намір зачати дитину ще. З цього 80% хотіло б народити одну дитину, натомість по 10% анкетованих двоє дітей або більше

Висновки

1. Існування випадкових вагітностей, також серед жінок вважаючих, що зачаття дитини повинно бути планованим, містить в собі потребу допомоги в формуванні постави батьківської відповідальності і навчання в обсязі методу регуляції зачаття.
2. Розділення віри і життя, а також мотивуван-

ня опору перед антиконцепцією медичними раціями (через 1/3 респонденток) вказує на необхідність необмежування навчання ознаково-термічному методу у Католицьких Консультаційних Пунктів, але й проведення їх також для подружжя в відділеннях служби здоров'я.

Урсула Дудзяк, Віктор Копач

ВЗГЛЯДИ НА ПРОКРЕАЦІЮ У БЕРЕМЕННИХ И РОЖЕНИЦ

Католический университет в Люблине, Польша

Приведены данные об анкетировании 30 беременных и рожениц по вопросам прокреации, регуляции зачатий, контрацепции и абортов. (Журнал психиатрии и медицинской психологии. - 2001. - № 1 (8). - С. 102-104)

Urszula Dudziak, Wiktor Kopach

PREGNANTS AND WOMEN IN CHILDBIRTH'S VIEWS ON PRACREATION

Catholic University of Lublin, Poland

The data about 30 prignants and women in childbirth's questioning about procreation, birth control and abortion are shown. (The Journal of Psychiatry and Medical Psychology. - 2001. - № 1 (8). - P. 102-104)

Література

1. Czachorowski M. Nowy imperializm, czyli o tzw. edukacji seksualnej. Warszawa 1995 IW ad astra.
2. Dudziak U. Postawy wobec macierzyństwa. Probl. Alkoh. 1996; 7:16-18.
3. Dudziak U. Postawy wobec macierzyństwa kobiet przygotowujących się do macierzyństwa. Badania empiryczne w latach 1984/85 i 1994/95. Lublin, 1997: rozprawa doktorska. Biblioteka KUL.
4. Feldman W. Spoieczne uwarunkowania reprodukcji ludności. Rz.Nedowa Komisja Ludnościowa Biuletyn 1980;25:89-106.
5. Fijaikowski W. Ekologia prokreacji. Stud. Demogr. 1986;3(85):3-30.
6. Jackowski J. Bitwa o Polskę. Warszawa, 1993 IW ad astra..
7. Rosset E. Spoieczne aspekty problemu jednodziełności. Prob. Rodz. 1983; 2 (128): 3 – 9.

Поступила в редакцию 18.06.2001г.